

ЦЕНТР
українсько-європейського
наукового співробітництва

Полтавський державний аграрний університет
Центр українсько-європейського наукового співробітництва

Всеукраїнське науково-педагогічне
підвищення кваліфікації

**«РОЛЬ СОЦІАЛЬНОГО ТА ЕМОЦІЙНОГО
ІНТЕЛЕКТУ ЯК НАЙВАЖЛИВІШИХ
SOFT-SKILLS XXI СТОЛІТТЯ
В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ»**

6 березня – 16 квітня 2023 року

Видавничий дім
«Гельветика»
2023

УДК 316.422:159.9:37«20»(062.552)

Р 68

Організаційний комітет:

Аранчій Валентина Іванівна – кандидат економічних наук, професор, в.о. ректора Полтавського державного аграрного університету, *голова організаційного комітету*;

Галич Олександр Анатолійович – кандидат економічних наук, професор, перший проректор Полтавського державного аграрного університету, *заступник голови організаційного комітету*;

Горб Олег Олександрович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, проректор з науково-педагогічної, наукової роботи Полтавського державного аграрного університету, *заступник голови організаційного комітету*;

Світлична Алла Василівна – кандидат економічних наук, доцент, директор Навчально-наукового інституту економіки, управління, права та інформаційних технологій Полтавського державного аграрного університету;

Писаренко Володимир Вікторович – доктор економічних наук, професор, завідувач, професор кафедри маркетингу Полтавського державного аграрного університету;

Вакулєнко Юлія Валентинівна – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, керівник Навчально-наукового центру інформаційно-комунікаційних освітніх технологій та освіти дорослих Полтавського державного аграрного університету;

Дудник Володимир Васильович – кандидат технічних наук, керівник відділу із забезпечення освіти дорослих та інноваційного розвитку Полтавського державного аграрного університету.

Р 68 **Роль соціального та емоційного інтелекту як найважливіших soft-skills XXI століття в освітньому процесі** : матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 6 березня – 16 квітня 2023. – Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2023. – 472 с.
ISBN 978-617-554-134-0

У збірнику представлено матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації «Роль соціального та емоційного інтелекту як найважливіших soft-skills XXI століття в освітньому процесі» (6 березня – 16 квітня 2023 року).

УДК 316.422:159.9:37«20»(062.552)

© Полтавський державний аграрний університет, 2023

ISBN 978-617-554-134-0

© Центр українсько-європейського наукового співробітництва, 2023

ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Нетреба М. М.

*кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри педагогіки та освіти
Маріупольський державний університет
м. Київ, Україна*

Розбудова НУШ – процес довгостроковий, її впровадження в систему повної загальної середньої освіти передбачає три етапи, що охоплюють дванадцять років. За цей період заплановано оновити зміст шляхом запровадження нових державних стандартів і програм, починаючи початковою і закінчуючи профільною освітою, орієнтованих на навички і компетенцію, які забезпечуватимуть рівний доступ до якісної освіти; розбудувати ефективну систему освітньої статистики і аналітики.

У концепції НУШ закладено чимало інноваційних принципів та ініціатив реформування загальної середньої освіти, реалізація яких потребувала напрацювання відповідного нормативно-правового забезпечення. Серед принципів, задекларованих у Концепції: ухвалення нових державних стандартів загальної середньої освіти; запровадження нового принципу педагогіки партнерства, надання академічної свободи вчителю; запровадження принципу дитиноцентризму; удосконалення процесу виховання; створення нової структури школи, що дасть змогу засвоїти новий зміст освіти і набути ключових компетентностей, необхідних для успішної самореалізації особистості; децентралізація ті ефективного управління загальною середньою освітою; створення сучасного освітнього середовища, яке забезпечить необхідні умови, засоби і технології для навчання учнів, вчителів і батьків; створення необхідних умов для навчання учнів безпосередньо за місцем їх проживання, зокрема у сільській місцевості, або забезпечення регулярного підвезення до шкіл [3].

Організаційні та методичні нововведення потребують особливої підтримки головних учасників освітнього процесу – учнів і вчителів. Важливим є використання інноваційних методів навчання, адже сучасні діти вже змалку залучені до використання інформаційно-комунікаційних технологій. Необхідно забезпечити вчителів підтримкою з боку держави та суспільства для ефективного здійснення ними освітньої діяльності. Важливо вчасно ознайомлювати вчителів

з особливостями використання інноваційних технологій, новітніх методик і методів навчання, які будуть актуальними для сучасного суспільства. Таким чином, одна з провідних ролей у формуванні сучасної інтелектуальної особистості належить саме інституту освіти, зокрема вчителям з високим рівнем професіоналізму [4, с. 26].

До основних чинників, які суттєво впливають на зміни у вимогах до керівників закладів освіти Л. Вознюк, Т. Тоточенко відносять: зміни в соціокультурному середовищі; вплив технологій; нове розуміння характеру професійної діяльності; потреба у більшій персоналізації та інноваціях: зростаючий міжнародний вимір життя і праці. Адже менеджер освіти – це насамперед фахівець в системі управління освітою. Зусилля менеджера освіти спрямовані на те, щоб керований ним заклад освіти функціонував як єдине ціле, досягав своєї мети, забезпечував якість освіти, визначену державними стандартами [1, с. 75].

Інноваційне управління закладом освіти О. Онаць, Н. Острроверхова, Л. Попович, М. Шевцов трактують як нове стратегічне управлінське мислення та бачення і спроможність його реалізовувати; лідерство і демократичне керівництво; створення успішного освітньо-культурного середовища для якісної освіти і розвитку всіх учасників; креативність та інновації; гуманізація та інклюзія; психолого-педагогічна компетентність та управлінська культура керівника та членів колективу; самоменеджмент і оптимальний стиль керівництва; оволодіння асертивного поведінкою; демократизація навчального, виховного та управлінського процесів; формування і розвиток педагогічної культури персоналу та організаційної культури закладу освіти; навчання керівництву та лідерству управлінської команди, вчителів, учнів, батьків та місцевої громади; запровадження інноваційних освітніх, соціальних та управлінських технологій; розвиток системи волонтерства; конструктивна взаємовигідна співпраця з громадою, органами влади, іншими структурами та організаціями; соціальне партнерство як актуальний тим взаємодії закладу із соціумом; забезпечення компетентнісного підходу до змісту освіти, формування ключових компетентностей; орієнтація на кінцевий результат освіти і виховання. Керівники і вчителі мають бути дуже гнучкими; навчати тих речей, які потрібні зараз, а не потім; навчати тому, чого сьогодні ще немає; розвивати уміння, навички і здатності комплексно вирішувати спільні проблеми тощо [2, с. 47].

Серед новацій виділяються також механізми створення нової мережі шкіл, структури шкіл, сучасного освітнього середовища, необхідних умов для навчання учнів безпосередньо за місцем їх проживання. Ключовою фігурою у забезпеченні якісної освіти є вчитель, який постає агентом змін НУШ. Відбувається поступове впровадження у діяльність вчителів таких принципів як: педагогіка партнерства;

готовність до інновації; застосування нових стандартів; академічна автономія вчителя тощо. Одним із важливих здобутків реформи в галузі освіти було створення сучасної системи підвищення кваліфікації вчителів Нової української школи, що ґрунтується на засадах добровільної сертифікації педагогічних працівників та свободи вибору реформ і місця підвищення кваліфікації. Сертифікація заохочує до підвищення педагогічної майстерності та підтвердження високого рівня професійних компетентностей, а також забезпечує удосконалення якості освітнього процесу початкової школи та переходу на сучасні форми педагогічної діяльності.

Управлінські інновації припускають насамперед реструктуризацію закладу освіти, тобто зміну всієї організаційної структури або окремих її елементів з метою оптимізації освітнього процесу. Сюди ж слід віднести нововведення в формах, принципах і методах оплати праці. Важливе значення надається впровадженню нових концепцій розвитку корпоративної культури.

Важливим для використання інноваційних технологій в управлінні закладом освіти є принцип взаємодії елементарних та незмінно керованих механізмів розвитку інноваційних процесів. Специфікація та розробка ефективного механізму свідомого управління змінами в умовах передбачається реалізація цього принципу. Розробка ефективного механізму має бути належним чином реалізована в різних напрямках. Один із них представлений поєднанням винахідницьких процесів, придбанням викладачів та практичним застосуванням у будь-якому освітньому закладі як інноваційна система, що працює.

Інновації навряд чи будуть самоціллю в освітній практиці. Її метою має бути оптимізація освітнього процесу, відповідність умовам та тенденціям соціального буття. Для раціонального управління інноваціями необхідно знати передумови їх ефективності, що є факторами, що сприяють або обмежують їх ефективний курс та розвиток. Впровадження інновацій у педагогічний процес освітнього закладу закликається забезпечити поліпшення якості навчання та освіти та зменшити витрати на досягнення спільних результатів у навчанні. Йдеться про те, що метою будь-якої інновації є підвищення ефективності освітнього процесу. Рівень ефективності інновацій залежить від отриманого корисного ефекту, терміну застосування інноваційної технології, витрат на впровадження.

Отже, в умовах реалізації Концепції «Нова українська школа», актуальності набуває проблема створення освітнього простору для сучасної шкільної освіти, де зростання соціальних вимог, зміна підходів до навчання та змісту освіти, динаміка розвитку науково-технічних розробок залишаються неврахованими. Слід зазначити, що

питання впровадження інновацій, перш за все, є справою конкретної школи та залежить від рішення керівника, що, з одного боку є позитивним чинником, оскільки керівник та колектив школи беруть відповідальність за створення та впровадження інновацій.

Література:

1. Вознюк Л. Тоточенко Т. Розвиток професійної надійності керівників Нової української школи. *Післядипломна освіта Дніпропетровщини: історія та виклики сьогодення: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (17 грудня 2019 року, м. Дніпро)*. Дніпро : КВНЗ «Дніпровська академія неперервної освіти» Дніпропетровської обласної ради», 2019. С. 71–74.

2. Громадсько-активні школи: управління та механізми розвитку: практичний посібник / Онаць О. М., Островецька Н. М., Попович Л. М., Шевцов М. Г. К. : КОНВІ ПРИНТ, 2019. С. 96.

3. Про схвалення Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 р. № 526-р URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-%D1%80#Text> (дата звернення: 16.04.2023).

4. Реалізація державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа»: монографія / за ред. С.Л. Лондара; ДНУ «Інститут освітньої аналітики». Київ, 2019. 192 с.

РОЗВИТОК СТРЕСОСТІЙКОСТІ У СТУДЕНТІВ ПЕРШОГО КУРСУ В ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «АНГЛІЙСЬКА МОВА» В УМОВАХ ВІЙНИ

Ніколенко О. В.

кандидат філологічних наук,

*доцент кафедри іноземних мов математичних факультетів
Навчально-наукового інституту філології*

*Київського національного університету імені Тараса Шевченка
м. Київ, Україна*

В умовах складних викликів, таких як коронавірус, війна, освітніми Україною перелаштувати свою роботу на дистанційний режим. Під час війни постали нові чинники впливу на навчальний процес, зокрема повітряні тривоги, необхідність переховуватися в укриттях; аварійні відключення електроенергії, інтернет-зв'язку; втрата деякими закладами